

Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku

Tel: 2598 2449 / 2598 2478 / 2598 2480

Indirizz Elettroniku: dcmel@gov.mt

ĊIRKULARI

Informazzjoni: X

Data: 10 ta' Ġunju 2013

Azzjoni: X

Ref: CMELD 219/2013

Lill-: Kapijiet tal-Iskejjel u Għalliema tal-Malti tal-Ewwel u t-Tieni Sena tal-Iskejjel Sekondarji tal-Istat u Sezzjonijiet

Minn: David Agius-Muscat, George Mifsud, David Muscat - Uffiċjali Edukattivi tal-Malti

Suġġett: Aġġornament tas-Sillabi tal-Malti tal-Ewwel u t-Tieni Sena b'seħħ mis-sena skolastika 2013-2014: Il-Qwiel u l-Idjomi

---

L-għalliema tal-Malti li jgħallmu lill-istudenti tal-ewwel u t-tieni sena tas-Sekondarja huma mitluba jinnutaw dawn l-aġġornamenti fis-sillabi tal-ewwel u t-tieni sena tas-Sekondarja:

1. **Minn Settembru 2013**, għat-tagħlim tal-qwiel u l-idjomi m'għandhomx jibqgħu jintużaw it-testi msemmija fis-sillabi tal-Malti mahruġa fl-2012.
2. Bħala għażla ta' qwiel għandha tintuża l-lista mehmuża ma' din iċ-ċirkulari. Minn din il-lista ser jittiehed il-materjal li jista' jintuża għall-eżamijiet annwali mahruġa mit-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv.
3. Mhix ser tinhareġ lista ta' idjomi. Dan għaliex it-tagħlim tal-espressjonijiet idjomatiċi għandu jkun miftuħ u wiesa' skont l-ambjent lingwistiku u kulturali li jkunu gejjin minnu l-istudenti. It-tagħlim tal-idjomi ser jithalla f'idejn l-għalliema. Huma għandhom jaraw li waqt l-attivitajiet tat-taħdit, il-qari u l-kitba jagħrfu jisiltu u jheggu lill-istudenti tagħhom jifhmu u jużaw b'hila l-idjomi Maltin biex isebbħu t-taħdit u l-kitbiet tagħhom. L-idjomi li jintużaw fil-klassi għandhom ikunu popolari u li jintużaw fil-ħajja ta' kuljum.
4. Fil-karti annwali tal-eżami mhux ser jibqa' jkun hemm taqsima separata li tistharreġ l-għarfien tal-qwiel u l-idjomi b'mod maqtuġh mill-kuntest tat-test tal-qari. Il-mistoqsijiet fuq l-idjomi u l-qwiel jistgħu jkunu fit-taqsimiet tal-fehim mis-smiġh u / jew tal-fehim mill-qari u jittiehdu mis-siltiet jew ikunu marbutin magħhom. Jingħataw marki għall-użu ta' Malti sabiħ u idjomatiku fit-taqsimi tal-kitba skont kif ikun imfisser fl-iskema tat-tqassim tal-marki.
5. L-għalliema għandhom jaraw li t-tagħlim tal-qwiel u l-idjomi jsir dejjem f'sitwazzjonijiet marbuta mal-esperjenzi reali ta' hajjet l-istudenti. Qatt m'għandha tingħata xi lista biex l-istudenti jitgħallmuha kollha bl-ament biss.
6. Fis-sit <http://malti.skola.edu.mt> ser jittellgħu għadd ta' għajnuniet u rizorsi biex jgħinu lill-għalliema fit-tagħlim tal-qwiel u l-idjomi.

Dawk l-għalliema li jixtiequ aktar tagħrif jistgħu jikkuntattjaw lill-Uffiċjali Edukattivi fuq dawn l-indirizzi elettronici: david.agius.muscat@ilearn.edu.mt (25982927);

george.mifsud@ilearn.edu.mt (25982905);

david.muscat.4@ilearn.edu.mt (25982907).

Grazzi,

Sandro Spiteri

Direttur tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku

Il-qwiel għall-ewwel sentejn tas-sekondarja

Il-ħsieb

Din il-lista tiġbor fiha whud mill-aktar qwiel popolari Maltin li jingħadu llum. L-għan tal-lista huwa li sservi ta' gwida għall-assessjar. Il-qwiel li jistgħu joħorġu fl-eżamijiet nazzjonali jkunu meħudin minn din il-lista biss. L-istudenti jiġu mistoqsija biss fuq il-lista ta' qwiel maħsuba għas-sena tagħhom. Hekk, pereżempju, l-istudenti tal-Ewwel Sena tas-Sekondarja ser jiġu mistoqsija **biss** fuq il-lista tal-qwiel tal-Ewwel Sena. Madankollu l-għalliema għandhom iħajru lill-istudenti biex jużaw il-qwiel u l-idjomi li jkunu tgħallmu matul is-snin u li jisimġu madwarhom, f'kull aspett tal-lingwa mitkellma u miktuba.

Ħafna minn dawn il-qwiel l-istudenti jkunu jafuhom diġà għax jisimġuhom id-dar u fl-ambjent fejn jgħixu. Nifhmu li whud minn dawn il-qwiel jista' jkollhom varjanti wkoll. Għaldaqstant inheggu lill-għalliema biex jaċċettaw varjanti differenti ta' dawn il-qwiel.

Inheggu wkoll lill-għalliema biex jipprezentaw il-qwiel b'diversi modi interessanti għall-istudenti kemm fit-taħdit kif ukoll fil-kitba. It-tagħlim tal-qwiel għandu jkun dejjem f'kundest, u t-tifsira toħroġ mill-istess kundest.

Filwaqt li l-qwiel magħzula għall-eżamijiet ser jittiehdu minn din il-lista, nissuġġerixxu li fil-klassi l-għalliema ma jillimitawx ruħhom għal dawn il-qwiel biss. Il-qwiel huma espressjonijiet ħajjin u jsebbħu l-lingwa tagħna. Għaldaqstant l-għalliema għandhom jinkoraġġixxu lill-istudenti ta' kull età jużaw sew il-qwiel fit-taħdit u fil-kitbiet tagħhom.

David Agius Muscat, George Mifsud u David Muscat
Uffiċjali Edukattivi tal-Malti

Iċ-Ċentru tal-Kurrikulu
Il-Furjana
2013

Il-qwiel tal-ewwel sentejn tas-sekondarja

L-Ewwel Sena	
1.	Ħadd wara Ħadd tasal ta' kulĥadd.
2.	Il-flus imorru u jiġu.
3.	Mis-saba' jieħu l-id.
4.	Il-bniedem jipproponi u Alla jiddisponi.
5.	Il-ħuta ż-żgħira qatt ma kielet il-kbira.
6.	Skont iz-zokk, il-fergħa.
7.	Min jidħol bejn il-basla u qoxritha jibqa' b'riħitha.
8.	Bniedem avżat nofsu armat.
9.	Bin is-sengħa għandu nofsha.
10.	Il-kelb il-mismut kull ilma jaħsbu miħhun.
11.	Iddardarx l-għajn li trid tixrob minnha.
12.	Isma' bilfors u emmen jekk trid.
13.	Min jobżoq fis-sema jiġi f'wiċċu.
14.	It-tfal jikxfu l-għawar.
15.	L-ilbies jagħmlek nies.
It-Tieni Sena	
1.	Il-fsied iħassar l-ulied.
2.	Bogħod mill-għajn, bogħod mill-qalb.
3.	Il-ħuta minn rasha tinten.
4.	Dak li tiżra' taħsad.
5.	Iż-zejjed ħu n-nieqes.
6.	Il-qattusa għaġġelija frieħ għomja tagħmel.
7.	Mal-magħmul m'hemmx kunsill.
8.	Kelb li jinbaħ ma jigdimx.
9.	Ix-xogħol salmura tal-ġisem.
10.	Ebda warda bla xewka.
11.	Skont id-daqqa niżfnu.
12.	Tgħoddx il-flieles qabel ifaqqsu.
13.	Għal kull għadma hawn mitt kelb.
14.	Il-kliem iqanqal u l-eżempju jkaxkar.
15.	L-ikbar trux min ma jridx jisma'.